

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 8 декември 2017 г.
(OR. en)

14083/17

SAN 403
DENLEG 96
AUDIO 123
FISC 255

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	8 декември 2017 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	14082/17
Относно:	Трансгранични аспекти на политиката по отношение на алкохола — борба с вредната употреба на алкохол – Заключение на Съвета (8 декември 2017 г.)

Приложено на делегациите се изпращат заключения на Съвета относно трансграничните аспекти на политиката по отношение на алкохола — борба с вредната употреба на алкохол, приети от Съвета на неговото 3583-то заседание, проведено на 7 и 8 декември 2017 г.

**Заключения на Съвета относно
трансграничните аспекти на политиката по отношение на алкохола — борба с вредната
употреба на алкохол**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

1. ПРИПОМНЯ член 168 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), в който се предвижда, че при разработването и изпълнението на всички политики и дейности на Съюза следва да се осигурява високо равнище на закрила на човешкото здраве, и освен това се заявява, че действията на Съюза следва да допълват националните политики, като същевременно са съобразени с отговорностите на държавите членки що се отнася до определянето на тяхната здравна политика, както и в организирането и предоставянето на здравни услуги и медицински грижи.
2. ПРИПОМНЯ принципите на вътрешния пазар, предвидени в Договора за Европейския съюз и в Договора за функционирането на Европейския съюз.
3. ПРИПОМНЯ различните инициативи, приети от Съвета по отношение на свързаните с алкохола вреди, причинени от вредната употреба на алкохол, и по-специално последните заключения на Съвета относно стратегия на ЕС за намаляване на вредата от алкохола, приети на 7 декември 2015 г.^{1, 2}

¹ ОВ С 418, 16.12.2015 г., стр. 6.

² Вж. също: Препоръка на Съвета относно консумацията на алкохол от млади хора, по-специално от деца и юноши (ОВ L 161, 16.6.2001 г., стр. 38); Заключения на Съвета относно стратегия на Общността за намаляване на свързаните с алкохола вреди (ОВ С 175, 20.6.2001 г., стр. 1); Заключения на Съвета относно алкохола и младите хора (док. 9507/04); Заключения на Съвета „Стратегия на ЕС за намаляване на вредата от алкохола“ (док. 16165/06); Заключения на Съвета относно намаляване на тежестта, свързана с раковите заболявания (док. 10414/08); Заключения на Съвета относно алкохола и здравето (ОВ С 302, 12.12.2009 г., стр. 15); Заключения на Съвета относно преодоляването на несъответствията в здравето в ЕС чрез съгласувани действия за насърчаване на модели на здравословен начин на живот (ОВ С 359, 9.12.2011 г., стр. 5).

4. ПРИПОМНЯ резолюцията, приета от Европейския парламент на 29 април 2015 г. относно стратегията по отношение на алкохола³, в която се призовава Комисията да работи по изготвянето на нова стратегия на ЕС по отношение на алкохола за периода 2016 – 2022 г. и Европейският парламент „подчертава необходимостта от ясно обозначаване върху етикетите поне на калорийното съдържание на алкохолните напитки във възможно най-кратки срокове“ и „призовава Комисията да извърши оценка на ролята и функционирането на Европейския форум относно алкохола и здравето и при необходимост да извърши реформи“⁴ и да активизира взаимодействието с Комитета по националните политики и действия по отношение на алкохола (СНАРА)⁵ на равнището на ЕС.
5. ПРИПОМНЯ съобщението на Комисията „Стратегия на ЕС за подкрепа на държавите членки за намаляване на вредите, свързани с употребата на алкохол“ (2007—2012 г.)⁶, в което по-специално трансграничните аспекти, например изискванията относно етиктирането или рекламирането, могат да се ползват от добавената стойност на действията на равнище ЕС, и ПРИВЕТСТВА ангажиментите на Комисията да продължава и да подкрепя тези действия, по-конкретно в рамките на СНАРА и европейския форум „Алкохол и здраве“.
6. ПРИПОМНЯ доклада, представен от Комисията на Европейския парламент и Съвета на 13 март 2017 г., относно задължителното етиктиране на списъка на съставките и обявяването на хранителната стойност на алкохолните напитки⁷.
7. ПРИПОМНЯ становището на Комитета на регионите от 9 февруари 2017 г. относно „Необходимост от и отправни точки за стратегия на ЕС относно въпроси, свързани с алкохола“⁸, в което се призовава за нова стратегия на ЕС по отношение на алкохола, подкрепя се искането на Съвета и на Европейския парламент за силно политическо лидерство по този въпрос и се открояват конкретни области на действие, например намаляване на повлияването на децата и младите хора от маркетинга и рекламата на алкохол, подобряване на етиктирането на алкохола в ЕС и повишаване на безопасността по пътищата.

³ ОВ С 346, 21.9.2016 г., стр. 32.

⁴ Европейски форум „Алкохол и здраве“:
https://ec.europa.eu/health/alcohol/forum/forum_details_en#fragment0.

⁵ https://ec.europa.eu/health/alcohol/committee_en.

⁶ Док. 14851/06.

⁷ Док. 7303/17.

⁸ ОВ С 207, 30.6.2017 г., стр. 61.

8. ПРИПОМНЯ Европейската харта за околната среда и здравето⁹, в която се отчита, наред с принципите на публичната политика, че здравето на отделните хора и общностите следва да получи ясно предимство пред съображенията, свързани с икономиката и търговията.
9. ПРИПОМНЯ глобалната стратегия за намаляване на вредната употреба на алкохол¹⁰, одобрена от Световната здравна асамблея на Световната здравна организация (СЗО) на 21 май 2010 г., както и европейския план за действие на СЗО за намаляване на вредната употреба на алкохол за периода 2012—2020 г.¹¹, одобрен от всички 53 държави членки от европейския регион на СЗО на 15 септември 2011 г. И в двата документа се подчертава необходимостта да се приеме цялостен подход и да се включат по подходящ начин сектори като развитие, транспорт, правосъдие, социална политика, фискална политика, търговия, селско стопанство, политика за защита на потребителите, образование и заетост, както и гражданското общество и икономическите субекти¹².
10. ПРИПОМНЯ глобалния план за действие за профилактика и контрол върху незаразните заболявания (НЗЗ) за периода 2013—2020 г.¹³, одобрен от Световната здравна асамблея през май 2013 г., който определя целта за постигане на относително намаляване на вредната употреба на алкохол с най-малко 10 % до 2025 г.
11. ПРИПОМНЯ целите за устойчиво развитие, приети от Общото събрание на Организацията на обединените нации през септември 2015 г., сред които са целта за засилване на превенцията и лечението на злоупотребата с вещества, включително вредната употреба на алкохол¹⁴.

⁹ [Европейска харта за околната среда и здравето](#), приета на 7 и 8 декември 1989 г. от министрите на околната среда и министрите на здравеопазването на държавите — членки на СЗО от европейския регион, както и от Комисията, действаща от името на Европейската общност, като насоки за бъдещите действия на Общността в области, които попадат в рамките на компетентността на Общността.

¹⁰ Резолюция WHA63.13, стр. 27.

¹¹ Резолюция EUR/RC61/R4.

¹² Вж. точка 6, буква б) на страница 6 от Глобалната стратегия, http://www.who.int/substance_abuse/activities/gsrhua/en/.

¹³ http://www.who.int/nmh/events/ncd_action_plan/en/.

¹⁴ Вж. цел 3 на адрес <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>.

12. ПРИВЕТСТВА постигнатия от държавите членки напредък в изпълнението на мерките, предвидени в техните широкообхватни национални стратегии и планове за действие, насочени към намаляването на вредната употреба на алкохол.
13. ОТБЕЛЯЗВА СЪС ЗАГРИЖЕНОСТ, че европейският регион продължава да бъде на първо място в света по употреба на алкохол. Средното ниво на консумация е почти два пъти по-високо от средната стойност в световен мащаб¹⁵. Ето защо вредата, причинена от алкохола, също е най-високата в света, независимо дали е под формата на редица здравословни проблеми, за които е известно, че алкохолът допринася¹⁶, или като разходи за обществото, наред с другите разходи, породени от престъпността, насилието, намалената работоспособност или вредите за децата и семействата¹⁷.
14. ОТБЕЛЯЗВА, че намаляването на вредната употреба на алкохол допринася както за устойчивия растеж на европейската икономика, така и за благосъстоянието на населението. Намаляването на вредната употреба на алкохол води до икономически и финансови ползи за всички държави членки и техните граждани, например като допринася за устойчивостта на системите за социална сигурност в съответствие с целите на стратегията „Европа 2020“¹⁸.
15. ПОДЧЕРТАВА, че вредната употреба на алкохол допринася в значителна степен и за неравнопоставеността по отношение на здравето както между, така и в рамките на държавите членки¹⁹.

¹⁵ Алкохолът в Европейския съюз – Консумация, вреда и подходи в политиките, Регионална служба на Световната здравна организация за Европа и Европейския съюз, 2012 г.

¹⁶ Както припомня СЗО в „Политика в действие — инструмент за измерване на изпълнението на политиката относно алкохола“ (2017 г.), „Европа е с най-висока консумация на алкохол и най-голяма тежест на дължащи се на алкохола заболявания в света“.

¹⁷ Вж. Алкохолът в Европейския съюз – Консумация, вреда и подходи в политиките, Регионална служба на Световната здравна организация за Европа и Европейския съюз, 2012 г.

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/strategy/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en.

¹⁹ Съветът вече изтъкна през 2009 г., че „основаното на социални детерминанти неравенство по отношение на здравето е тясно свързано, наред с други фактори, с консумацията на алкохол както като причина, така и като следствие; употребата на алкохол във вредни количества крие добре познат риск или е причина за определени заразни и незаразни болести, като оказва въздействие и върху здравето на работната сила“ (вж. Заклучения на Съвета относно алкохола и здравето, споменати в бележка 2 под линия).

16. ПОДЧЕРТАВА, че намаляването на вредата от алкохола изисква действия в различни области на политиката и обхваща много сектори в обществото на местно, регионално, национално, европейско и международно равнище с оглед постигането на човешки, социални, както и икономически и финансови ползи за всички държави членки и техните граждани.
17. ОТБЕЛЯЗВА, че според научното становище на научната група към европейския форум „Алкохол и здраве“²⁰, както и по-нови проучвания²¹, маркетингът на алкохолни напитки оказва въздействие върху поведението на потребителите, по-специално на децата и младите хора, които повече се влияят от рекламата чрез новите онлайн средства за комуникация и са по-склонни да възприемат положително марките, спонсориращи спортни дейности.
18. ОТБЕЛЯЗВА, че в доклада си относно задължителното етикетиране на списъка на съставките и обявяването на хранителната стойност на алкохолните напитки²², Комисията стига до заключението, че няма причина тази информация да липсва за алкохолните напитки, и приканва сектора да представи в срок от една година предложение за саморегулиране за целия сектор на алкохолните напитки.
19. ОТБЕЛЯЗВА, че макар Регламент (ЕС) № 1169/2011 да изключва алкохолните напитки от задължителното предоставяне на информация за съставките и хранителните стойности, няколко държави членки са запазили или приели национални мерки, налагащи изисквания за етикетиране или предупреждения относно здравето, и някои производители на алкохол доброволно предоставят тази информация на потребителите.

²⁰ http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/alcohol/Forum/docs/science_o01_en.pdf.

²¹ По всички тези въпроси вж. резултатите от проучването, проведено през септември 2012 г. от RAND Europe по искане на Европейската комисия, https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/alcohol/docs/alcohol_rand_youth_exposure_marketing_en.pdf.

За последните проучвания вж. Jernigan, D., Noel, J., Landon, J., Thornton, N. и Lobstein, T. (2017) Alcohol marketing and youth alcohol consumption: a systematic review of longitudinal studies published since 2008. *Addiction*, 112: 7-20. doi: 10.1111/add.13591.

²² Доклад, упоменат в точка 5.

20. ОТБЕЛЯЗВА СЪС ЗАГРИЖЕНОСТ, че макар цената на алкохола да е един от най-важните фактори, които определят общата консумация на алкохол, и един от най-мощните инструменти, които държавите могат да използват, за да предотвратяват вредната употреба на алкохол²³, свързаните със здравето цели на някои държави членки могат да бъдат застрашени от прекомерно големи количества превозван алкохол, за който се твърди, че е за лична употреба, от една държава в друга.
21. ОТБЕЛЯЗВА СЪС ЗАГРИЖЕНОСТ, че физическата наличност и лесният достъп до алкохол оказват въздействие върху консумацията на алкохол и във връзка с това развитието на продажбите онлайн поражда нови предизвикателства пред държавите членки при решаването на този въпрос, по-специално що се отнася до достъпността на алкохолните напитки за непълнолетни лица.
22. ОТБЕЛЯЗВА СЪС ЗАГРИЖЕНОСТ, че ефективността на разпоредбите и планове на държавите членки, целящи въвеждането на мерки за опазване на общественото здраве и предотвратяване на вредната употреба на алкохол, може да бъде намалена от влиянието на трансграничната реклама, включително онлайн рекламата, и трансграничната търговия, включително продажбите онлайн. Във връзка с това многостранното сътрудничество, което засяга различни области на политиката, увеличава максимално ползите от националните мерки по отношение на свързаните с алкохола здравословни проблеми.
23. ОТБЕЛЯЗВА, че сравнимите данни относно консумацията и вредите от алкохола, събрани въз основа на обща методология, са ценен актив за разработването на мерки на политиката относно алкохола в рамките на ЕС, както и за оценката на тяхното въздействие, и във връзка с това ПРИВЕТСТВА работата, предприета в рамките на съвместното действие за намаляване на вредата от алкохола²⁴.

²³ Вж. Глобална стратегия за намаляване на вредната употреба на алкохол, СЗО, 2010 г.

²⁴ На адрес <http://www.rarha.eu/Pages/default.aspx>, вж. по-специално доклада относно сравнителното наблюдение на епидемиологията на употребата на алкохол в ЕС ([Comparative monitoring of alcohol epidemiology across the EU](#)).

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

24. Да продължат да укрепват изпълнението на Глобалния план за действие за профилактика и контрол на НЗЗ за периода 2013—2020 г., с оглед да се постигне целта за относително намаляване на вредната употреба на алкохол с 10 % до 2025 г.
25. Да продължат да интегрират целта за намаляване на вредата от алкохола във всички имащи отношение национални политики, например политики, които могат да окажат въздействие върху цените на алкохолните напитки, а също и политики, насочени към регулиране на маркетинга и условията за продажба на алкохол, както се препоръчва в заключенията на Съвета относно здравето във всички политики²⁵.
26. Да разгледат възможността за приемане на мерки, насочени към намаляване на вредната употреба на алкохол на национално равнище и в рамките на двустранното и многостранното сътрудничество, при зачитане на безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар, например мерки за защита на децата и младите хора от влиянието на трансграничната реклама в рамките на единния пазар, увеличаване на ефикасността на информацията, предоставена чрез етикетирането на алкохолните напитки, и предотвратяване на незаконните дейности, свързани с трансграничния превоз на алкохол.
27. Да следят отблизо спазването на националните мерки и мерките на равнище ЕС, насочени към предотвратяване на вредната употреба на алкохол, например минималната възраст за закупуване на алкохол и условията, приложими към трансграничния превоз на алкохолни напитки.
28. Да проучат евентуалните начини, включително чрез двустранни и многостранни договорености, за предотвратяване на отрицателното влияние на проблеми с трансграничен характер върху ефективността на националните мерки, насочени към борба с вредната употреба на алкохол.

²⁵ Заключение на Съвета, приети на 30 ноември 2006 г. (док. 16167/06).

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА

29. Да продължат да събират и обменят информация на равнище ЕС относно националните мерки, приети в рамките на политиката по отношение на алкохола, както и прилагането на националните мерки, свързани с алкохола.
30. Да продължат да развиват сътрудничеството и обмена на най-добри практики за ограничаване на вредната употреба на алкохол в рамките на ЕС, когато това е възможно, по-специално чрез по-добър надзор на дейности, които могат да намалят ефективността на националните политики по отношение на алкохола в други държави членки, например трансграничното предаване на рекламни послания и трансграничните покупки на алкохолни напитки.
31. Да подкрепят разработването на проучвания и научни изследвания, насочени към набелязването на най-ефективните мерки и инициативи за справяне с вредната употреба на алкохол и да споделят резултатите от тези дейности с цел, наред с другото, да се оптимизират резултатите от предоставената информация относно алкохолните напитки, например посредством етикетирането.
32. Въз основа на работата, извършена от Световната здравна организация (СЗО), да разработят, в контекста на съвместно действие на ЕС по отношение на вредната употреба на алкохол и в сътрудничество с компетентните агенции на ЕС и други органи²⁶, обща методика за събиране и анализ на съответните данни, за да следят и оценяват въздействието на междусекторните мерки на национално равнище и на равнище ЕС за намаляване на вредната употреба на алкохол, включително статистическите данни относно трансграничните покупки и данните за оценка на обема, съдържанието и въздействието на маркетинга на алкохол в новите медии, по-конкретно върху децата и младите хора.

²⁶ Например [Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията \(ECDC\)](#), [Европейски център за мониторинг на наркотици и наркомании \(ЕЦМНН\)](#), [Европейски орган за безопасност на храните \(ЕОБХ\)](#), [Европейска агенция за безопасност и здраве при работа \(EU-OSHA\)](#).

ПРИКАНВА КОМИСИЯТА

33. Да приеме стратегия, насочена към намаляване на вредата от алкохола, както е посочено в точка 21 от заключенията на Съвета относно стратегия на ЕС за намаляване на вредата от алкохола²⁷, която да отчита научните, технологичните, икономическите и социалните аспекти на вредната употреба на алкохол и промените в различни области на политиката, които оказват въздействие върху вредата от алкохола, настъпили от 2012 г. насам.
34. Да продължи интегрирането на целите за намаляване на вредата от алкохола във всички съответни политики на ЕС в съответствие с препоръките в заключенията на Съвета относно здравето във всички политики.
35. При пълно зачитане на принципите на субсидиарност и пропорционалност, както и на регионалните и местните социални и културни традиции, да продължи да подкрепя политиките за превенция на държавите членки с цел намаляване на консумацията на алкохол, предотвратяване на злоупотребата с алкохол и борбата с вредите, които причинява.
36. Да проучи всички възможности за продължаване на финансирането на инициативи на всички заинтересованите страни в рамките на Третата програма за действие в областта на общественото здраве²⁸, а именно в рамките на CNAPO. Да инициира и приложи ново съвместно действие относно вредната употреба на алкохол въз основа на работата, започната с успешното съвместно действие за намаляване на вредата от алкохола, която приключи през 2016 г., в съответствие с програмата в областта на здравето.
37. Да продължи да наблюдава развитието на новите медии и да оценява адекватността на настоящите мерки, насочени към намаляване на влиянието на рекламите на алкохол, предавани чрез цифровите медии, включително социалните медии, по-специално върху децата и младите хора.

²⁷ Посочени в точка 2.

²⁸ Вж. Регламент (ЕС) № 282/2014.

38. Да вземе под внимание, когато оценява предложенията за саморегулиране относно предоставянето на информация за съставките и хранителните стойности на алкохолните напитки, представени от сектора до март 2018 г.²⁹, необходимостта от информация на потребителите и способността им да правят информиран избор, потенциалните ползи от предложените мерки за предотвратяване на вредната употреба на алкохол и проявите на зависимост, необходимостта да се гарантира безпрепятственото функциониране на единния пазар и положителното или отрицателното въздействие на предложените мерки върху всички сектори.

В случай че подходът за саморегулиране се сметне за незадоволителен, да стартира незабавно оценка на въздействието с оглед да представи на Европейския парламент и на Съвета до края на 2019 г. подходящи мерки, насочени към гарантиране на предоставянето на необходимата информация относно съставките и хранителните стойности за целия сектор на алкохолните напитки.

Да осигури прозрачността на оценката и последващите мерки, като предостави на обществеността по лесно достъпен и подробен начин основанията за тях, както и цялата съответна информация.

39. Да продължава да докладва на всеки две години на Съвета относно резултатите от работата си и постигнатия напредък в областта на намаляването на вредата от алкохола³⁰ и същевременно да води публично достъпен онлайн единен регистър на всички инициативи и дейности, предприети от Комисията относно различните политики, които могат да окажат въздействие върху борбата с вредната употреба на алкохол.

²⁹ Вж. заключенията на Доклада на Комисията относно задължителното етикетиране на списъка на съставките и обявяването на хранителната стойност на алкохолните напитки (7303/17 — COM(2017) 58 final).

³⁰ Съгласно изискването, съдържащо се в точка 22 от заключенията на Съвета относно стратегията на ЕС за намаляване на вредата от алкохола (2015 г.), посочени в точка 2.